

Sectoraal comité voor de Federale Overheid

Beraadslaging FO nr 30/2015 van 10 december
2015

Betreft: aanvraag van de Cel voor financiële informatieverwerking (CFI) om toegang te krijgen tot de gegevens van de FOD Financiën voor de uitoefening van hun opdrachten ter bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme (AF-MA-2015-085)

Het Sectoraal comité voor de Federale Overheid;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid de artikelen 31 *bis* en 36 *bis* ;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 december 2003 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde Sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van de Voorzitter van de ontvangen op 29/09/2015;

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 29, 30/10, 13 en 16/11/2015;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Fedict op 12/11/2015;

Gelet op het technisch en juridisch advies ontvangen op 10/12/2015;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 10 december 2015, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Cel voor financiële informatieverwerking (CFI), hierna 'de aanvrager' genoemd, wil gemachtigd worden om via elektronische weg diverse gegevensbanken van de FOD Financiën te raadplegen voor de uitoefening van hun opdrachten ter bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

2. Deze aanvraag betreft een elektronische stroom van gegevens die afkomstig zijn van de FOD Financiën. Op grond van artikel 36 bis van de WVP, is het Comité dus bevoegd om zich uit te spreken over deze elektronische mededeling.

B. TEN GRONDE

FINALITEITSBEGINSEL

3. De aanvrager wenst dat bepaalde van zijn personeelsleden toegang krijgen tot een bepaald type gegevens van de FOD Financiën. Hiermee kunnen zij feiten en financiële transacties analyseren, die vermoedelijk terroristische kapitalen witwassen of terrorisme financieren en die hen ter kennis werden gebracht door de instellingen en personen als bedoeld in de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.
4. Concreet zijn het de aangestelde personeelsleden van de analysedienst van de CFI die deze informatie zullen gebruiken om na te gaan of de verdenkingen van diegenen die aangifte deden in verband met witwassen van geld en financiering van terrorisme, bevestigd zijn en of er ernstige aanwijzingen bestaan dat het witgewassen geld afkomstig is van een van de zware vormen van criminaliteit als omschreven in de voormelde wet van 11 januari 1993 (artikel 5) en indien dit het geval is, zullen zij de dossiers doorgeven aan het Parket.
5. Het Comité is van oordeel dat dit doeleinde - overeenkomstig artikel 4, §1 2° van de WVP - een welbepaald en uitdrukkelijk omschreven doeleinde is en brengt in herinnering dat de gevraagde gegevens enkel voor de verwezenlijking van dit doeleinde mogen verwerkt worden.

6. Artikel 4, §1, 2° vereist ook dat de doeleinden voor de gegevensverwerkingen toelaatbaar zijn. In voorliggend geval neemt het Comité artikel 5 e) van de WVP in aanmerking.
7. De toelaatbaarheidsgrond voor de gegevensverwerking van de aanvragers berust op de artikelen 22 en 23 van de voormelde wet van 11 januari 1993. Artikel 22 van deze wet stelt de aanvrager aan als de administratieve autoriteit met rechtspersoonlijkheid belast met het verwerken en verstrekken van informatie met het oog op de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Deze autoriteit is belast met de ontvangst en het analyseren van verdachte informatie die werd verstrekt door de instellingen, personen en autoriteiten als bedoeld in artikel 22, §2 van die wet. Artikel 33, 2° van diezelfde wet stelt dat wanneer een aanvrager informatie ontvangt op grond van dit artikel 22, §2, zichzelf of of één van haar leden of één van haar personeelsleden, die daartoe is aangewezen door de magistraat die de Cel leidt, bij de administratieve diensten van de Staat alle bijkomende informatie kan opvragen die nuttig is om de opdracht van de CFI te kunnen vervullen.
8. De elektronische gegevensmededeling door de FOD Financiën is een verdere verwerking van die gegevens. Daarom moet worden onderzocht of het doeleinde dat de aanvrager hier nastreeft verenigbaar is met het oorspronkelijk, nagestreefde doeleinde van de FOD Financiën op het ogenblik dat de bedoelde gegevens werden verzameld of opgemaakt, namelijk de vaststelling, de controle, de heffing en inning van belastingen. Die analyse gebeurt op basis van de redelijke verwachtingen van de de betrokkenen of op basis van de toepasselijke wettelijke of reglementaire bepalingen.
9. Hierover merkt het Comité het volgende op:
 - a. De toelichtende nota bij de belastingaangifte voor de personenbelasting (PB), die de Administratie van de ondernemings- en inkomstenfiscaliteit (AOIF) jaarlijks naar de belastingplichtige stuurt, bevat sedert 2007 een informatieclausule. Die clausule informeert de belastingplichtigen op algemene wijze over de categorieën ontvangers aan wie de FOD Financiën de gegevens die zij verzamelt, moet verstrekken, onder meer aan andere federale overheidsdiensten, waaronder justitie, de politiediensten en de instellingen van sociale zekerheid.
 - b. Artikel 33, 3° van de voormelde wet van 11 januari 1993 bepaalt dat de aanvrager informatie opvraagt bij de administratieve diensten van de Staat.
10. Gelet op het voorgaande, is het Comité van mening dat de oorspronkelijke doeleinden die de administratie van Financiën nastreeft en de doeleinden die de aanvrager nastreeft, niet onverenigbaar zijn.

11. Omdat de aanvrager een administratieve autoriteit is met een andere rechtspersoonlijkheid dan de federale overheidsdiensten (maar onder het gezag van de Ministers van Justitie en Financiën), vraagt het Comité dat de toelichtende nota bij de belastingaangifte voor de personenbelasting uitdrukkelijk wordt vervolledigd met de mogelijke gegevensstroom naar de CFI.
12. Het Comité stelt overigens vast dat de FOD Financiën tot vandaag geen informatieclausule over "privacy" meedeelt aan de BTW-belastingplichtigen. Het Comité vraagt bijgevolg dat hierover een dergelijke informatieclausule zou worden ingevoerd.

2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

2.1. Aard van de gegevens

13. De aanvrager wil toegang tot de hiernavolgende informatie over personen die verdacht worden van witwassen van geld en/of financiering van terrorisme, en dit voor het jaar van de raadpleging van de informatie en de 5 jaren die deze raadpleging voorafgaan.
 - a. de belastingaangiftes Personenbelasting, Vennootschapsbelasting, Belasting van niet-inwoners /natuurlijk personen, Belasting van niet-inwoners/vennootschappen, Belasting Toegevoegde Waarde.
 - b. De aanslagbiljetten
 - c. De lijst van klanten en leveranciers van de BTW-plichtigen
 - d. De BTW intracommunautaire leveringen en verwervingen
 - e. De inkomensfiches van de boekhouders van de verdachte personen (loonfiche 281.10, pensioenfiche 281.11, fiche vervangingsinkomen - ziekte- en invaliditeitsverzekering 281.12, fiche werkloosheidsvergoeding 281.13, fiche vervangingsinkomen - verzekeringsinstellingen 281.14, fiche werkloosheidsvergoeding met bedrijfstoelage 281.20, loonfiche van de leidinggeveinden van de onderneming, fiche zitpenningen, prijzen, subsidies, alimentatiegelden 281.30, inkomensfiche pensioensparen 281.15, inkomensfiche wettelijke vergoedingen blijvende arbeidsongeschiktheid 281.16, inkomensfiche (commissie, makelaardij, etc.) die niet onderworpen zijn aan bedrijfsvoorheffing 281.50)
 - f. Het Overzicht 325 dat bestaat uit een bundel inkomensfiches samengesteld door een schuldenaar van inkomsten.
 - g. Openstaande fiscale schulden op gebied van BTW en Inkomstenbelasting

14. Die informatie lijkt noodzakelijk voor de uitvoering van de opdrachten van de aanvrager. Die informatie stelt de aanvrager immers in staat om na te gaan of de verdachte geldstortingen op een bankrekening gerechtvaardigd kunnen worden door - al dan niet commerciële - wettelijke, winstgevende activiteiten waarvan aangifte werd gedaan bij of die getaxeed werden door de FOD Financiën (Belastingaangiftes en Aanslagbiljetten, Belasting van niet-inwoners /natuurlijk personen, Belasting van niet-inwoners/vennootschappen, Belasting Toegevoegde Waarde) of aangegeven activiteiten met leveranciers in het buitenland (BTW lijsten van intracommunautaire leveringen en verwervingen). De lijst van klanten en leveranciers van de BTW-plichtigen maakt het mogelijk na te gaan of de verdachte bewegingen op een bankrekening wel degelijk komen van officiële klanten en leveranciers. Met de inkomensfiches kan worden nagegaan of er verdachte verrichtingen zijn uitgevoerd door schuldenaars van inkomsten. Via de toegang tot de details van de fiscale schulden van een persoon, die ervan verdacht wordt geld wit te wassen en/of terrorisme te financieren, kan de CFI ook de stand van de gecomptabiliseerde betalingen en inningen nagaan.
15. Tot besluit is het Comité van mening dat de gegevens waar toegang voor wordt gevraagd, ter zake dienend, toereikend en niet overmatig zijn en dus in overeenstemming zijn met artikel 4, §1, 3° van de WVP, voor de verwezenlijking van het doeleinde dat de aanvrager nastreeft.
16. Het Comité neemt akte van het feit dat de CFI verduidelijkt dat de raadplegingen van de gegevensbanken van de FOD Financiën uitsluitend betrekking zullen hebben op de informatie die zij nodig hebben en dit nadat het personeelslid *belast met* het onderzoek van het dossier, die informatie in concreto heeft beoordeeld.
17. Bovendien, vestigt het Comité de aandacht van de aanvrager op het feit dat de gegevens die zij verwerken, worden beschouwd als gerechtelijke gegevens zoals bedoeld in artikel 8 van de WVP. Hij moet dus de bijzondere voorwaarden naleven die gelden voor de verwerking van dit soort gegevens als opgesomd in artikel 25 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001. Krachtens dit artikel moet de verantwoordelijke duidelijk de categorieën personen aanwijzen die toegang hebben tot de gegevens en bovendien moet hij hun functie nader omschrijven. Hij moet de lijst van de aangewezen personen ter beschikking houden van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Overeenkomstig artikel 35 van de voormelde wet van 11 januari 1993, moeten de leden van de CFI en de aangewezen personeelsleden bij zijn diensten, de vertrouwelijkheid bewaren van de informatie die zij verzamelen in de uitoefening van hun functie, tenzij in deze gegevensmededelingen werd voorzien in die wet of indien zij moeten fungeren als getuigen voor een rechtbank.

Bewaartermijn van de gegevens

18. De aanvrager verduidelijkt dat hij de geraadpleegde gegevens gedurende 5 jaar zal bewaren waarbij hij zich inspireerde op de geldende, wettelijke bewaartermijn voor identificatiegegevens en transactiegegevens van klanten, die wordt opgelegd aan personen en instellingen die verdachte financiële verrichtingen moeten bekendmaken (artikel 13 en 15 van de voormelde wet van 11 januari 1993).
19. Deze termijn lijkt in overeenstemming te zijn met artikel 4, § 1, 5° van de WVP. Het Comité merkt eveneens op dat in de praktijk een onderscheid moet gemaakt worden tussen verschillende bewaarmethodes in de tijd. De behandeling van een lopend dossier moet zodanig worden bewaard dat de gegevens beschikbaar en toegankelijk zijn voor de ambtenaren die belast zijn met het dossierbeheer. Zodra een dossier kan worden gearhiveerd, hoeft de gekozen bewaringswijze nog slechts een beperkte toegang en beschikbaarheid aan de gegevens te verlenen. Zodra de bewaring niet langer nuttig is, mogen de gegevens niet langer bewaard worden in een vorm waarmee de identificatie van de betrokkenen mogelijk is.

2.3 Frequentie van de toegang en duur van de machtiging

20. De aanvrager wenst de gevraagde gegevens permanent te raadplegen. Er wordt verduidelijkt dat hij momenteel per jaar ongeveer 500 papieren aanvragen voor informatie verstuurt naar de FOD Financiën.
21. Gelet op het doeleinde van de verwerking die de aanvrager nastreeft en uitgaande van het artikel 4, §1 3° van de WVP, is deze toegangsfrequentie gepast.
22. Er wordt voor onbepaalde duur toegang gevraagd.
23. Het Comité stelt vast dat voor de verwezenlijking van het voormelde doeleinde, een machtiging van onbepaalde duur gepast is (artikel 4, §1, 3° van de WVP) voor zover de opdrachten van de aanvrager niet beperkt zijn in de tijd.

Ontvangers en/of derden aan wie de gegevens worden meegedeeld

24. Zes personeelsleden van de aanvrager zullen toegang hebben tot de gegevens, meer bepaald, een analyst-inspecteur van iedere taalrol, een bestuursassistent van iedere taalrol, het hoofd

van de dienst analyse en de Secretaris-generaal. Deze personen aan wie de Voorzitter van de CFI een bevoegdheid delegerde om overeenkomstig artikel 33 van de voormelde wet van 11 januari 1993, gegevens op te vragen en te verzamelen, zullen intern gebruik maken van de gegevens en zijn tevens bevoegd om die gegevens te verstrekken aan de bevoegde Procureur des Konings of Procureur-generaal, wanneer uit de analyse van de aanvrager blijkt dat er ernstige aanwijzingen zijn van witwassen van geld of financiering van terrorisme.

25. Het Comité neemt hiervan akte en stelt vast dat deze mededeling kadert binnen het doeleinde van de aanvrager.

3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

26. Het Comité herinnert eraan dat een eerlijke gegevensverwerking, een transparante verwerking is. De informatieverplichting bedoeld in artikel 9, § 2 van de WVP is een van de hoekstenen voor een transparante verwerking.
27. In dit geval worden de geplande gegevensverwerkingen verricht in toepassing van de voormelde wet van 11 januari 1993. Krachtens artikel 3, §5 van de WVP, is artikel 9 niet van toepassing op de verwerkingen die door die wet noodzakelijk zijn geworden.
28. Het Comité neemt er overigens nota van dat de FOD Financiën deze machtiging op haar website zal publiceren. Daarnaast verwijst het Comité naar haar verzoeken inzake transparantie onder punt B.1. van deze machtiging.

4. BEVEILIGING

4.1. Wat de FOD Financiën betreft

29. Het Comité heeft geen enkele opmerking aangezien al in vorige beraadslagingen werd onderzocht.

Wat de aanvrager betreft

30. Het Comité stelt vast dat de aanvrager over een consultant inzake informatiebeveiliging beschikt en over een beveiligingsbeleid. De genomen veiligheidsmaatregelen kunnen als passend worden bestempeld.
31. Meer in het algemeen, verduidelijken zowel de aanvrager als de FOD Financiën dat is voorzien in een logging in real time van de raadplegingen van de gegevensbanken van de FOD

Financiën waarmee het mogelijk is de ambtenaar van het CFI te identificeren en te registreren welke gegevens, wanneer en voor welk dossier de raadpleging gebeurde. Het Comité neemt hiervan akte.

OM DEZE REDENEN,

het Comité

1° machtigt de aanvrager om onder de voorwaarden als omschreven in deze machtiging (randnummers 11, 12, 31) en zo lang ze worden nageleefd, de elektronische mededeling te krijgen van de gevraagde gegevens voor de verwezenlijking van het voormelde doeleinde.

2° beslist dat zij het recht behouden om in de toekomst desgevallend en op geregelde tijdstippen na te gaan of de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen daadwerkelijk en duurzaam werden ingevoerd overeenkomstig de stand van de techniek en van die aard zijn dat zij de bestaande risico's afdoende kunnen dekken. In dit verband beveelt het Comité de aanvrager/partijen iedere relevante wijziging in de beveiliging van de toegelaten verwerkingen ter kennis te brengen van het Comité.

De Wnd.Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Stefan Verschuere